

Schrievers oet de dop

De start was wat moeilijk. De vonk had niet over. Maar eenmaal op gang zat de vaart er ook in en inen fiks in. Vol gas ging de Grunneger Schrieverswedstrijd in Appingedam door de bocht. En met onverminderde snelheid langs de geblokte vlag. De 'nazorg' is navenant. Met een bijzonder verzorgd boekwerkje 'Schrievers oet de dop'. 'Drukt en aanboden deur Drukkerij 1984' en geïllustreerd door Maaïke Hollander-Kragten.

In haar voorwoord haalt de jury al direct het grote knelpunt van de streektaal naar voren. De streektaal is ouderwets, gaat bijna steevast over 'lang geleden' en is doorgaans even actueel en dynamisch als een schaap op hoge leeftijd. 'Wat ons opvallen is, is dat de Grunneger taal, het Grunneger schrieven, zo vaak stoef noast 'vrouger' zit, dat is jammer (zunde?). Niks mis mit n verhoal over vrouger, mor het Grunnegers is der toch ook wel degelek vandoag.' En zo is het. Wil de streektaal overleven, zal ze allereerst het predikaat curiositeit prijs moeten geven. Wanneer Groningers hun dialect minder hoog hebben dan de Friezen hun Fries, zal het altijd 'boers' heten. En boers is een (dis)kwalificatie, die als een hoge muur het gebruik van de Groninger streektaal belemmert. Op z'n minst tachtig procent van de gewestelijke bevolking geneert zich om het dialect te spreken. (kan hij/zij geen algemeen beschaafd Nederlands?). En zolang dit stempel op het Gronings drukt, zal de massa er de neus voor ophalen. Grunnegers, als een soort esparanto. Uitsluitend in gebruik bij een handjevol hobbyisten.

Zunde, hardstikke zunde. Vooral wanneer een aantal producties in de Groninger taal gepubliceerd wordt en de lezer gelegenheid krijgt, in alle rust de tekst tot zich te nemen. Zoals in 'Schrievers oet de dop'. In zijn voorwoord stelt de burgemeester van Appingedam: 'Het is toch de taal die het dichtst bij de mensen staat' en 'Sommige gevoelens of emoties laten zich ook beter in de eigen streektaal verwoorden, soms gevoelvoller dan in het algemeen beschaafd Nederlands'. Deze bijvoorbeeld: 'HOAST. Wat is hoast? Ast hoast nait ken en ik toch hoasteg ben' (Van A. Landman). En JANPIE van K. Koers-Jansen: 'Janpie ging mit oom en taande mit op rais noar Amsterdam. En t was wel te begriepen dat hai ook in Artis kwam. Doar was wonder wat te kieken. Veule baisten, groot en klain, mor dei oapen mit heur kunsies was t mooiste om te zain. Toun opains raip Janpie, "kiek dij dikke doar in boom, dij liekt ja precies op oom." "Foei, zegt taande, "magst dat zeggen? Woar hoalst doe dij proat vandoan?" "Och," zegt Janpie, "wat kin t schelen, oap kin mie toch nait verstoan."

De twaalfjarige Germa Lourens leverde een erg leuke vertelling in over 'ain golden parfumsfleske' en de één jaar jongere Frouwke Prins gaf nadrukkelijk lucht aan haar weerzin voor boerenkool. 'Mous... harregat!' Ontroerend is het gedicht van D. Aslander-Scholten. Zij verwoordt het ouder worden van haar (?) vader. 'Pa wordt wat vergeetachtig' Pa belandt in het verpleegtehuis. 'Allemaal tandeloze bekjes, olle wiefkes, sums mit pop op schoot'. En dan de harde realiteit: 'Mor wat zai nait waiten, wait ik al tieden, aan dij zaikte, dij Alzheimer hait, mout de haile familie lieden'.